

Segundo de Chomón

El 17 d'octubre de 2021 coincideix amb el 150 aniversari del naixement de Segundo de Chomón, commemoració declarada oficial per la Generalitat de Catalunya. Aquest és el primer cop que es dedica aquest honor a un cineasta, i des de la Filmoteca de Catalunya celebrem l'Any Chomón amb activitats i propostes arreu. Aquest cartell és un recull de les activitats que celebrarem a la seu de la Filmoteca al Raval. Per a més informació consulteu el web anychomon.cat

CONSTEL·LACIÓ CHOMÓN

Segundo de Chomón va començar la seva aventura cinematogràfica en una Barcelona que acabava d'acollir les imatges en moviment. La seva figura ha esdevingut imprescindible per entendre els primers anys del cinema, des de la seva implementació amb tècniques artesanals lligades a la fotografia fins a la consolidació d'un nou llenguatge artístic d'abast mundial. Les posteriors estades a París i a Torí el convertiran en un personatge paradigmàtic per entendre com el cinema va arribar a convertir-se en una potent indústria cultural i tecnològica i en el principal focus de l'oci popular del segle XX.

La commemoració dels 150 anys del naixement de Chomón tenen el seu epicentre durant aquest mes d'octubre amb diverses activitats. Una d'elles és un Laboratori amb participació d'experts i també el cicle *Constel·lació Chomón*, que reivindica les seves aportacions en l'àmbit de l'animació, l'acoloriment i els efectes especials amb l'evolució posterior d'aquestes tècniques on ell va ser pioner. Cada sessió inclou una pel·lícula de Chomón acompanyada de llargmetratges, curtmetratges i també peces inèdites encarregades expressament per a aquest cicle i presentades pels seus propis autors.

La col·laboració d'altres arxius i filmoteques ha estat determinant per dur a terme aquest cicle, atès que l'obra de Chomón és majoritàriament francesa i italiana. Moltes de les còpies provenen de l'EYE Filmmuseum, dels Països Baixos, seu d'una magnífica col·lecció del cinema dels orígens. El Museo Nazionale del Cinema de Torí, d'altra banda, conserva i ha restaurat bona part de les pel·lícules en què va participar Chomón en l'etapa italiana. La fastuosa *Cabiria*, de 1914, va ser determinant en el reconeixement internacional de la figura de Chomón com a "pare dels tècnics cinematogràfics", en paraules del seu director, Giovanni Pastrone.

LABORATORI CHOMÓN

El dimarts 19 i el dimecres 20 d'octubre es portarà a terme una de les activitats centrals de l'Any Chomón, una trobada internacional que reunirà especialistes en la seva figura i en les seves tècniques. Entès com un diàleg entre historiadors, tècnics i creadors, es parlarà de qui va ser Chomón i ens plantejarem quines són les tècniques actuals més innovadores en els camps en què el cineasta va destacar: el color, els efectes especials i l'stop-motion. Les sessions matinals, obertes al públic, aniran acompanyades de quatre sessions especials en horari de tarda.

Dimarts 19 octubre

- 10.00h a 14.00h / Sala Laya, entrada gratuïta**
Chomón, biografia actualitzada.
Modera Joan M. Minguet, UAB.
"Creando a Chomón. Un acercamiento biográfico sobre Segundo".
Iván Núñez Alonso, historiador.
"Una atracción irresistible: El boom del cinematógrafo en la Barcelona del Modernismo (1896-1906)".
Luisa Suárez, historiadora.
"La micro-historia como método de análisis o el regreso a la virginidad: el caso "Chomón en Barcelona (primer periodo)".
Jean-Claude Seguin, Le GRIMH.
"Pathé, premier empire du cinéma".
Stéphanie Salmon, Fondation Pathé Seydoux, Paris.
"Peces d'un puzzle, Chomón a Barcelona 1910-1912".
Rosa Cardona, Filmoteca de Catalunya.
"Els anys de Torí, Chomón a la Itala Films".
Gabriele Perrone Museo Nazionale del Cinema, Torino.

- 16.30h / Sala Laya**
● Chomón a les col·leccions de l'EYE FilmMuseum dels Països Baixos.
Presenta Elif Rongen, conservadora. Acompanyament musical Anahit Simonian.

- 20.00h / Sala Laya**
● Màgic Chomón.
Espèctacle de l'il·lusionista Haussion amb la participació del músic i actor Francesc Mora.

Dimecres 20 d'octubre

- 10.00h a 14.00h / Sala Laya, entrada gratuïta**
Chomón dialoga amb les tècniques cinematogràfiques actuals.
Modera Daniel Pitarch, Escola Massana i grup Estampa.
"L'Any Chomón com a punt de partida per actualitzar la filmografia conservada".
Rosa Cardona i Mariona Bruzzo, Filmoteca de Catalunya.
● "El color en temps de Chomón".
Barbara Flueckiger, University of Zurich.
● COLOR – Avui. *Jordi Bransuela, ESCAC.*
"Els efectes especials en temps de Chomón".
Camille Blot-Wellens, historiadora.
● EFECTES ESPECIALS – Avui.
Maria Tortosa, Orca Studios.
● "Animació i Stop Motion en temps de Chomón".
Carolina López, UPC.
● STOP MOTION – Avui.
Anna Solanas&Marc Riba, I+G Stop Motion.
- 17.00h / Sala Chomón**
● Chomón a Barcelona, els films de la Ibérico.
Presenta Rosa Cardona, conservadora i comissària. Acompanyament musical Anahit Simonian.
- 20.15h / Sala Laya**
● Chomón a les col·leccions del Museo Nazionale del Cinema de Torino.
Presenta Gabrielle Perrone, conservador. Acompanyament musical Anahit Simonian.

www.filmoteca.cat
AnyChomon.cat

Octubre

- **Excursion dans la lune** (Segundo de Chomón, 1908, França, 7', digital)
Fantastic Voyage (Richard Fleischer, 1966, EUA, VOSC, 100', DCP)
Divendres 1 / 17.00 h Sala Chomón
Dissabte 9 / 20.00 h Sala Chomón
- **Un sourire** (Aurora Gasull, 2016, Catalunya, SD, 7', digital)
Le rouge (Roger Leenhardt, 1967, França, VOSC, 21', 35mm)
Il fuoco (Giovanni Pastrone, 1916, Itàlia, Muda amb rètols en català, 45')
Acompanyament musical a càrrec de J.M. Baldomà.
**Divendres 1 / 19.30 h Sala Laya Presentació del cicle a càrrec de Mariona Bruzzo i Marina Vinyes (Filmoteca de Catalunya).
Diumenge 10 / 16.30 h Sala Chomón**

- FilmoXica**
Les papillons japonais (Segundo de Chomón, 1908. França, 5', digital)
Ma vie de courgette (+7 anys) (Claude Barras, 2016, Suïssa-França, VC, 66', DCP)
Dissabte 2 / 17.00 h Sala Laya
Diumenge 3 / 17.00 h Sala Laya

- **Lulù** (Segundo de Chomón, 1923, Itàlia, 9')
Fantastic Mr. Fox (Wes Anderson, 2009, EUA, VOSC, 87', DCP)
Dissabte 2 / 20.00 h Sala Chomón
Dimarts 12 / 16.30 h Sala Laya

- **Le spectre rouge** (Segundo de Chomón, 1907, França, 9', digital)
The Phantom of the Opera (Rupert Julian, 1925, EUA, VOSC, 79', Blu-ray)
Versió any 1925 Dimarts 5 / 17.00 h Sala Chomón
Versió any 1929 Diumenge 10 / 19.30 h Sala Laya

- **Cabiria** (Giovanni Pastrone, 1913-1914, Itàlia, Muda amb rètols en català, 169', DCP)
Divendres 8 / 16.00 h Sala Chomón
Divendres 22 / 16.00 h Sala Laya

- **Les glaces merveilleuses** (Segundo de Chomón, Ferdinand Zecca, 1907, França, 7, digital)
Paradjanov Triptych (Serguei Paradjanov, 1966-1986, URSS, SD, 77', DCP)
Divendres 8 / 20.00 h Sala Chomón
Dijous 14 / 16.30 h Sala Laya Presentació per confirmar a càrrec de Daniel Bird, restaurador del triptic.

- FilmoXica**
La paura degli aeromobili nemici (André Deed, Fot.: Chomón, 1915, Itàlia, 17', digital)
Flaklypa Grand Prix (+6 anys) *Grand Prix a la muntanya dels invents* (Ivo Caprino, 1975. Noruega. VC. 88' DCP)
Dissabte 9 / 17.00 h Sala Laya
Diumenge 10 / 17.00 h Sala Laya

- **La grenouille** (Segundo de Chomón, 1908, França, 3', digital)
King Kong (Merian Caldwell Cooper, Ernest Beaumont Schoedsack, 1933, França, VOSC, 95', DCP)
Dimarts 12 / 17.00 h Sala Chomón
Divendres 15 / 19.30 h Sala Laya

- **Le petit Poucet** (Segundo de Chomón, 1909, França, 10', digital)
The Incredible Shrinking Man (Jack Arnold, 1957, EUA, VOSC, 81', DCP)
Dimarts 12 / 19.30 h Sala Laya
Diumenge 17 / 20.00 h Sala Chomón

- **Une excursion incohérente** (Segundo de Chomón, 1909, França, 8', digital)
Neco z Alenky Alicia (Jan Svankmajer, 1988, Txecoslovàquia-Suïssa-RFA-Gran Bretanya, VOSE, 84', digital)
Dimecres 13 / 20.00 h Sala Chomón
Diumenge 17 / 16.30 h Sala Chomón

- **La guerra ed il sogno di Momi** (Segundo de Chomón, Giovanni Pastrone, 1917, Itàlia, Muda amb rètols en català, 40', DCP)
Som joguines i altres peces curtes
Presentació a càrrec de Laura Ginès Bataller.
Dijous 14 / 19.30 h Sala Laya

- **L'écrin du rajah** (Gaston Velle, 1906, França, 6', digital)
Blanket Statement #1: Home is Where the Heart is (Jodie Mack, 2012, EUA, SD, 3', 16mm)
Gabbeh (Mohsen Makhmalbaf, 1996, Iran-França, VOSC, 75', DCP)
Divendres 15 / 17.00 h Sala Chomón Presentació a càrrec de Silvia Saladrigas (Centre de Documentació i Museu Tèxtil).
Dissabte 30 / 19.30 h Sala Laya

- **Les fleurs animées** (Gaston Velle, 1906, França, 5', digital)
Yume Los sueños de Akira Kurosawa (Akira Kurosawa, 1990, Japo-EUA, VOSE, 120', 35mm)
Divendres 15 / 20.00 h Sala Chomón
Dissabte 23 / 16.30 h Sala Chomón

- FilmoXica**
Electric Hotel (Segundo de Chomón, 1908, França, 7', digital)
Wallace & Gromit: The Curse of the Were-Rabbit (+3 anys) (Nick Park, Steve Box, 2005, Regne Unit, VC, 85', 35mm)
Dissabte 16 / 17.00 h Sala Laya
Diumenge 17 / 17.00 h Sala Laya

- **La poule aux oeufs d'or** (Gaston Velle, 1905, França, 17', digital)
Jurassic Park (Steven Spielberg, 1993, EUA, VOSC, 121', DCP)
Dissabte 16 / 20.00 h Sala Chomón
Diumenge 31 / 16.30 h Sala Chomón

- **Le charmeur** (Segundo de Chomón, 1906, França, 4', digital)
Krysar El flautista d'Hamelin (Jiri Barta, 1985. Txecoslovàquia-RFA, SD, 53', DCP)
Diumenge 17 / 19.30 h Sala Laya
Dimecres 20 / 16.30 h Sala Laya

- **En avant la musique** (Segundo de Chomón, 1907, França, 2', digital)
Mimi wo sumaseba (Yoshifumi Kondô, 1995, Japó, VOSC, 111', Blu-ray)
Dijous 21 / 17.00 h Sala Chomón
Diumenge 24 / 20.00 h Sala Chomón

- FilmoXica**
Chomón: màgia, pocions i fades (+3 anys) (Segundo de Chomón, Ferdinand Zecca, Albert Capellani, 1902-1908, França, Muda, 75', DCP)
Recull de vuit films amb elements màgics que neixen de l'eterna dualitat del bé i el mal. Van rodar-se entre el 1902 i el 1908, quan el gènere de fantasmagories era molt popular i valorat.
Activitat amb col·laboració Federació Catalana de Cíneclubs i Barbagli.
Dissabte 23 / 17.00 h Sala Laya

- **Clàssic de l'animació** (Diversos autors, 1897-2013, Diverses nacionalitats, 85', digital i DCP)
Recorregut per diferents clàssics de l'animació, amb mestres com Trnka i els germans Quay i Anna Solanas i Marc Riba, animadors catalans de referència, especialitzats en Stop Motion com Chomón. Es projecten: *L'auberge ensorcelée* (Georges Méliès, 1897); *The Haunted Hotel* (J. Stuart Blackton, 1907); *La Maison ensorcelée* (Segundo de Chomón, 1907); *Mest kinematograficheskogo operatora* (Ladislav Starévitx, 1912); *Ruka* (Jiri Trnka, 1965); *Street of Crocodiles* (Germans Quay, 1986) i *Canis* (Anna Solanas, Marc Riba, 2013)
Acompanyament musical a càrrec d'Anahit Simonian.
Dissabte 23 / 20.00 h Sala Chomón
Presentació a càrrec d'Anna Solanas i Marc Riba.
Divendres 29 / 16.30 h Sala Laya

- FilmoXica**
Curtmetratges d'animació catalans
Es projecten els films següents: *Le théâtre électrique de Bob*, de Segundo de Chomón; *Les tres bessones i el món del cinema*, T2, capítol 11, de Robert Balser i Baltasar Pedrosa; *Grand Prix*, de Marc Riba i Anna Solanas; *Matilda*, de Irene Iborra i Eduard Puertas i *El cocodríl no em fa por*, de Marc Riba i Anna Solanas.
Diumenge 24 / 17.00 h Sala Laya

- **Colors que meravellen**
Sessió de films dels orígens acolorits procedents del fons de l'EYE Film Institute.

- L'obsessió per la reproducció dels colors de la realitat va ser una constant des dels inicis de la cinematografia. Durant les primeres dècades es van succeir tècniques i sistemes per recrear-los des de la il·luminació fotogràma a fotogràma amb anilines fins a complexos sistemes d'estergits mecanitzats. Malgrat que durant anys els films van circular en blanc i negre, va ser gràcies a les restauracions a partir de còpies de l'època que van portar a terme arxius com l'EYE Film Institute que aquests colors van ressorgir per seguir meravellant generacions d'espectadors.
Dijous 28 / 20.00 h Sala Chomón
Presentació a càrrec de Giovanna Fossati, professora a la Universitat d'Amsterdam i conservadora en cap de l'EYE Filmmuseum.
Acompanyament musical a càrrec de Josep Maria Baldomà.

- FilmoXica**
Le fils du diable (Charles-Lucien Lépine, Fot.: Chomón, 1906, França, 16', digital)
Despicable Me Gru: el meu dolent preferit (+ 4 anys) (P. Coffin, C. Renaud, Sergio Pablos, 2010, GB, VC, 95', 35mm)
Dissabte 30 / 17.00 h Sala Laya
Diumenge 31 / 17.00 h Sala Laya

Novembre

- **Le scarabée d'or** (Segundo de Chomón, 1907, França, 2', digital)
Jason and the Argonauts (Don Chaffey, 1963, EUA, VOSC, 104', DCP)
Dimarts 2 / 16.30 h Sala Laya
Diumenge 14 / 16.30 h Sala Laya

- **El lago de los cisnes** (Francesc Rovira Beleta, 1953, Espanya, 13', DCP 3D)
Viatge Màgic a l'Àfrica (Jordi Llompart, 1956, Catalunya, DCP 3D)
Dimarts 2 / 20.00 h Sala Laya

- **Les tulipes** (Segundo de Chomón, 1907, França, 3', Digital)
Lemon (Hollis Frampton, 1969, 7', 16mm)
Blue (Derek Jarman, 1993, GB, 79', DCP)
Dimecres 3 / 19.30 h Sala Laya

- **"Júpiter vist des d'una galàxia molt llunyana".**
Voyage sur Jupiter (Segundo de Chomón, 1909, França, 8,30', Digital)
Recorregut pels efectes especials que més han transformat el cinema i la seva capacitat de meravella. De la caixa negra de principis de segle XX i utilitzada per Chomón, passarem per les retroprojeccions i saltarem al croma, fins arribar als platós virtuals amb pantalles LED o StageCraft, desenvolupats per la Industrial Light & Magic de George Lucas per a la sèrie *The Mandalorian*.
Presenta Javier Salinas, realitzador audiovisual i dissenyador multimèdia.
Dimecres 10 / 20.00 h Sala Chomón

- **La passegera** (G. Pastrone, fot.: Chomón, 1907, Itàlia, 4' (fragment), Digital)
Sei donne per l'assassino (Mario Bava, 1964, Itàlia, 88', DCP)
Dijous 11 / 17.00 h Sala Chomón
Diumenge 21 / 20.00 h Sala Chomón

- **Touching blues** (Aimar Pérez Galí, 2021, Espanya, 79', digital)
Presenten Aimar Pérez Galí i Cloe Masotta Lijtmaer, comissària sessió. En col·laboració amb el LOOP Festival.
Dijous 11 / 19.30 h Sala Laya

- **Superstition andalouse** (Segundo de Chomón, 1912, Espanya, 11', Digital)
Stop (David Domingo, 2021, Catalunya, 55', DCP)
Presenta David Domingo.
Dijous 18 / 20.00 h Sala Chomón

- **Sculpteur express** (Segundo de Chomón, 1907, França, 4' Digital)
Los extraños presagios de León Prozak (Carlos Santa, 2010, Colòmbia, 65' DCP)
Divendres 19 / 17.00 h Sala Chomón
Dimecres 24 / 16.30 h Sala Laya

- **Sessió especial Hamill Industries**
Els creadors del mapping commemoratiu de l'Any Chomón compartiran el seu procés creatiu, de quina manera han connectat amb el Chomón tècnic i artista.
Divendres 26 / 19.30 h Sala Laya

Desembre

- **CLOENDA ANY CHOMÓN**
Tancarem l'Any Chomón amb música orquestral, amb la col·laboració de l'Escola Superior de Música de Catalunya (Esmuc). Els alumnes d'aquesta prestigiosa escola interpretaran les peces originals creades pels seus companys de l'especialitat de composició, inspirades per les pel·lícules de Chomón que ells mateixos han seleccionat.
Dimarts 21 / 20.00 h Sala Chomón

- **Efectes especials**
Segundo de Chomón va saber utilitzar la tècnica cinematogràfica per convertir-la en efectes especials, base del cinema de gran espectacle que, amb l'arribada del digital, sovint han esdevingut la seva atracció principal.

- **Color**
L'experimentació amb el color va ser una constant en la carrera de Segundo de Chomón, des del seu taller d'acoloriment manual, passant pel Cinemacoloris, fins al nou sistema en què treballava quan va morir. Les seves peces pioneres dialoguen amb films en què el color també n'és protagonista.

- **Animació**
Amb la seva càmera, Chomón va saber manipular l'espai i el temps per establir les bases de l'animació cinematogràfica, molt especialment amb el mètode del Stop Motion, combinació poètica de tècnica i artesanía que continua vigent més que mai.

- **Sessions especials**
La vocació transversal de l'Any Chomón ha propiciat l'aparició de propostes i projectes que volem destacar per la seva excepcionalitat i per la generositat de qui els han fet possibles.

- FilmoXica**
Més de 100 anys ens separen de les pel·lícules que va fer Chomón, i volem donar una oportunitat a la canalla, i als que els acompanyen, d'apropar-se a la seva màgia i als seus trucs. Durant tot el mes d'octubre les sessions adreçades al públic infantil i familiar aniran acompanyades per alguns dels seus títols més emblemàtics.